

Skolans samhällsuppdrag och organisation 7,5 hp

Studiehandledning

Kurskod: 9KP202

Höstterminen 2018

Kursansvarig: Tobias Jansson

Innehåll

Förord	3
Kontaktuppgifter	3
Kursens innehåll, mål och organisering	4
Kursinnehåll	4
Mål	4
Organisering	4
Kursöversikt	5
Ämnesdidaktiker	5
Schema Campusdagar	6
Kursuppgifter	8
Kursuppgift 1 – skolan som institution	8
Kursuppgift 2 – den svenska skolans organisation, regelverk och styrning	9
Kursuppgift 3 – skolans värdegrund och demokratiska uppdrag	10
Examination och bedömning.....	11
Ämnesdidaktisk uppgift	12
Obligatoriskt seminarium.....	12
Hemtentamen	12
Bedömningskriterier för examinationsuppgiften	13
Att ha i åtanke när du skriver dina uppgifter och din hemtentamen	14
Utvärdering.....	14
Policy rörande fusk och plagiat.....	14
Vad händer vid fusk?.....	16
Kurslitteratur	17
Referenslitteratur	19

Förord

Välkommen till kursen *Skolans samhällsuppdrag och organisation* 7,5 hp, höstterminen 2018.

Syftet med studiehandledningen är att underlätta studierna genom att tydliggöra kursens syften, mål och upplägg. Förutom information om föreläsningar, litteratur och kursuppgifter omfattar studiehandledningen även information om examination och kursens bedömningsgrunder.

I studiehandledningen finns kursens schema och litteraturlista.

Lycka till med studierna!

Tobias Jansson
Kursansvarig

Kontaktuppgifter

Postadress till kursansvarig:
Linköpings universitet
IBL
581 83 Linköping

Kursansvarig: Tobias Jansson, tobias.jansson@liu.se 013-28 20 91

Kursadministratör: Maria Lorin, maria.lorin@liu.se 013- 28 20 79

Programansvarig: Ingrid Olsson, ingrid.olsson@liu.se 013-28 44 71

Kursmentor: Åsa Howchin Wallén, asa.howchin-wallen@liu.se

Kursens innehåll, mål och organisering

Kursen 9KP202: *Skolans samhällsuppdrag och organisation* ges inom programmet ”Kompletterande pedagogisk utbildning till ämneslärare” (KPU) vid Linköpings universitet. Kursen ges inom utbildningsvetenskap/didaktik och behandlar skolans samhällsuppdrag och organisation.

Kursinnehåll

I kursen behandlas således skolans styrning och organisering. I kursen studeras hur olika läroplaner har formulerats utifrån ett läroplansteoretiskt perspektiv, likaså diskuteras vad som ansetts som viktig kunskap för den uppväxande generationen. Skolans organisation och regelverk studeras särskilt utifrån politisk kontra professionell styrning. I kursen tas begreppen frirum och ramfaktorer upp vilka diskuteras i förhållande till skolans styrdokument och skolkulturer. Studenten studerar också styrdokumentet avseende värdegrund, mänskliga rättigheter, demokratiska värderingar och hållbar utveckling.

Mål

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna...

- beskriva och diskutera det svenska skolsystemets utveckling i förhållande till skolans samhällsuppdrag
- beskriva skolsystemets organisation och styrning, allmänt och i det egna ämnet
- kritiskt granska skolans styrdokument avseende värdegrund, mänskliga rättigheter, demokratiska värderingar och hållbar utveckling samt relatera till lärares etiska yrkesprinciper
- tillämpa läroplans- och ramfaktorteori
- tillämpa kvalitativ textanalys

Organisering

Kursen ges på distans med campusförelagda undervisningsdagar, så kallade campusdagar. Kursen organiseras i ett antal föreläsningar och seminarier, genom litteraturstudier och i arbete med kursuppgifter. Både enskilt arbete och arbete i grupp förekommer. Seminarierna baseras på studentens förberedelser som att studera litteraturen och genomföra uppgifterna. Dessa uppgifter följs upp och diskuteras vid seminarierna. Dessa bearbetningar betraktas som en förutsättning för lärandet och för att aktivt kunna bidra till innehållet i kursens seminarier.

Genom den nätbaserade lärplattformen Lisam sker en del av kurskommunikationen som den studerande ges möjlighet att medverka i tillsammans med kurskamrater och lärare. Via denna plattform ges även fortlöpande information under kursen och det är därför viktigt att den studerande regelbundet använder plattformen. Där finns även aktuella kursdokument som kursplan, studiehandledning med mera.

Den pedagogiska idén som kursens planeras utifrån är att kunskap utvecklas dels i samspel mellan en lärares arbete på skolan och teorier som kan förklara olika händelser i den praktiska vardagen, dels i dialog med andra. Ambitionen är därför att studieuppgifterna så långt det är möjligt skall knyta an till den egna verksamheten och erfarenheten och att den egna bearbetningen följs upp i seminarier med kurskamrater och lärarna under campusdagarna. Återkoppling på det egna studiearbetet fås därför framför allt i studiegruppernas diskussioner i Lisam samt vid föreläsningar och i seminarier under campusdagar.

Kursöversikt

Vecka	Aktivitet
34	23/8–24/8 Campusdagar Egna studier
35-38	Egna studier 10/9 Inlämning KU1 kl. 8.00
39	25–27/9 Campusdagar 25/9 Muntlig redovisning i grupp av KU1 Egna studier
40-42	Egna studier 8/10 Inlämning KU2 kl. 8.00
43	23/10 Campusdag 23/10 Muntlig redovisning i grupp av KU3b 28/10 Inlämning KU3a samt ej tidigare inlämnade/ej godkända uppgifter kl. 23.59

Ämnesdidaktiker

Matematik: Peter Frejd, peter.frejd@liu.se

Matematik, grundläggande färdigheter: Pether Sundström, pether.sundstrom@liu.se

Naturvetenskapliga ämnen och teknik: Lars Björklund, lars.bjorklund@liu.se

Svenska: Suzanne Parmenius Swärd, suzanne.parmenius-sward@liu.se

Moderna språk: Thomas Svensk, thomas.w.svensk@bredband.net

Samhällsvetenskapliga ämnen (+ek, fi, ps): Agneta Grönlund, agneta.gronlund@liu.se

Slöjd och estetisk verksamhet: huvudansvarig Ingrid Bergqvist, ingrid.bergqvist@liu.se

Trä- och metallslöjd: Bo Hinnerson, bo.hinnerson@liu.se, Ulf Härdner, ulf.hardner@liu.se

Textilslöjd: Ingrid Bergqvist: ingrid.bergqvist@liu.se

Idrott och hälsa: Tove Johansson, tove.johansson@liu.se

Musik och bild: Margaretha Grahn, margaretha.grahn@liu.se

Schema Campusdagar

V	Dag	Datum	Tid	Sal	Innehåll
34	Ons	22/8	13-15	A36	Upprop
			15-17	A36	Seminarium
	Tor	23/8	8-12	I206	VFU-information, Jeanette Schedewie Kursintroduktion, Tobias Jansson.
			13-15	I101	Språkutvecklande arbete 1: Akademiskt skrivande, Maria Thunborg (sam).
			15-17	I101	Introduktion till ämnesdidaktiken, ämnesdidaktikerna (sam) 15.00 möter ÄD upp i I101, därefter går varje grupp till respektive sal
				BL33	Naturvetenskapliga ämnen och teknik
				BL34	Matematik, grundläggande färdigheter
				IG10	Matematik
				IG14	Svenska/SvA
				I204	Moderna språk och engelska
				TEM21	Samhällsvetenskapliga ämnen
				IG11	Slöjd och estetiska ämnen
				IG12	Slöjd och estetiska ämnen
				IG13	Slöjd och estetiska ämnen
	Fre	24/8	08-10	I101	Föreläsning: Skolsystemets utveckling i förhållande till skolans samhällsuppdrag. Mats Sjöberg (sam).
			10-12	I101	Föreläsning: Skolans demokratiska uppdrag. Magnus Dahlstedt (sam).
			13-15	I205	Introduktion till lärplattformen Lisam. Information om kursuppgift 1. Summering och frågor.
39	Tis	25/9	10-12	G34	Seminarium: Skolans utveckling i förhållande till skolans samhällsuppdrag. Diskussion i grupp. Tobias Jansson.
			13-15	KEY1	Föreläsning: Vetenskapsteori och metod inom utbildningsvetenskap. Katarina Eriksson Barajas (sam).
			15-17		Obligatoriskt seminarium: Ämnesdidaktiskt perspektiv på styrdokumentet. Ämnesdidaktikerna (sam)
				I204	Naturvetenskapliga ämnen/teknikämnet
				Auger	Moderna språk och engelska
				Avogadro	Samhällsvetenskapliga ämnen
				D33	Matematik grundläggande färdigheter
				IG11	Estetiska ämnen

			IG12	Estetiska ämnen	
			IG13	Svenska/SvA	
			IG14	Matematik	
Ons	26/9	8–10	I101	Föreläsning: Skolans juridiska regelverk. Tobias Jansson (sam).	
		10–12	G33	Obligatoriskt seminarium: Juridiska dilemman. Tobias Jansson.	
		13–15	KEY1	Föreläsning: Skolans värdegrund. Malin Wieslander (sam).	
		15–17	G34	Föreläsning: Dokumentanalys. Maria Terning.	
Tors	27/9	10–12	G34	Föreläsning: Läroplansteori och ramfaktorteori, Tobias Jansson (sam).	
		13–16	I101	Seminarium: Arbete med dokumentanalys.	
43	Tis	23/10	10–12	I206	Obligatoriskt seminarium: Skolans värdegrund i praktiken. Malin Wieslander.
		13–15	I206	Styrdokumentet ur ett praktikerperspektiv. Åsa Howchin-Wallén.	
		15–17	I101	Föreläsning: Ämnesdidaktik: Kunskapsformer i styrdokumentet. Lars Björklund (sam).	
		17–18	I205	Summering och kursutvärdering.	

(sam) = samläsning med kurs 9VA202

Kursuppgifter

Kursuppgift 1 – skolan som institution

Syftet med KU1 är att skapa förutsättningar för en ökad medvetenhet om den svenska skolans rötter och dess utveckling och betydelse för samhällsutvecklingen. Tanken är att du härigenom ska utveckla en generell förståelse för skolan som samhällsinstitution.

Området behandlas i föreläsningar v. 34 med Mats Sjöberg och Magnus Dahlstedt, i kurslitteraturen (se nedan och litteraturlista), samt följs upp i ett seminarium v. 39. KU1 bearbetas både skriftligt och muntligt. Den 25/9 har vi seminarium med gruppdiskussioner med utgångspunkt i nedanstående frågor (i delvis modifierad form), information om detta kommer finnas i Lisam i god tid före seminariet.

Välj en av nedanstående tre frågor och resonera kring. För att underbygga dina resonemang så var noga med att referera och hänvisa till, i första hand kurslitteraturen, och andra hand föreläsningarna.

- Beskriv och resonera kring historiska strukturer och traditioner som vi fortfarande ser spår av i dagens svenska skola.
- Beskriv den historiska utvecklingen från parallellskola, enhetsskola och fram till dagens skolsystem. Diskutera om vi idag har ett sammanhållet skolsystem med gemensamma syften och mål eller om vi har flera skolor/skolsystem med inbördes olika syften och mål.
- Vi går allt längre i skolan och finns allt längre i utbildningssystemet (”skolariseringen” av samhället). Beskriv denna utveckling fram till ”ett livslångt lärande”. Diskutera ”skolariseringen” konsekvenser ur ett samhälleligt och individuellt perspektiv.

Inlämning: Den skriftliga uppgiften lämnas in i Lisam under fliken ”Inlämningar” senast den 10/9 kl. 8.00. Du namnger filen till ”KU1.efternamn.förnamn.kurskod”. Återkoppling på innehållet i uppgiften ges av kursansvarig. Eventuell språklig återkoppling ges av Maria Thunborg. Godkänd bearbetning tillgodoräknas i hemtentamen. Om uppgiften inte lämnas in vid detta tillfälle lämnas den i samband med hemtentamen.

Formalia: Den text du lämnar in är en resonerande text. Texten ska vara 2 sidor, 1,5 radavstånd, teckenstorlek 12 och typsnitt Times New Roman. Dispositionen ska vara: inledning, avhandling, avslutning och litteraturförteckning, texten ska även vara indelad i stycken. Texten får innehålla *ett* direktcitrat ur litteraturen. I övrigt ska du referera till kurslitteratur och föreläsningar. Var noga med att använda referatmarkörer så det tydligt framgår vad som är författarnas resonemang och vad som är dina egna resonemang.

Kurslitteratur, obligatorisk:

I Lundgren, Ulf P., Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red.) (2017) *Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare* läses följande kapitel:

- Skolans tidiga historia och utveckling – från arabisk skrivarskola till svensk folkskola. (s. 29–64).
- Den moderna skolan blir till – ett framtidsprojekt. (s. 65–90).
- En utbildning för alla – skolan expanderar. (s. 91–114).
- Det livslånga lärandet – att utbilda för ett kunskapssamhälle. (s. 115–156).
- Framtidens skola och utbildning – en betydande del av våra liv. (s. 183–202)
- Kunskapsbehovet genom livet – om folkets lärande och vuxnas utbildning (tillgängligt i Lisam)

Böhlmark, A. & Lindahl M. (2012) *Har den växande friskolesektorn varit bra för elevernas utbildningsresultat på kort och lång sikt?*

Referenslitteratur, frivillig läsning:

Böhlmark, A., Holmlund, H. & Lindahl, M. (2015) *Skolsegregation och skolval*

Dahlstedt, M. & Olsson, M. (2013) *Utbildning, demokrati, medborgarskap*

Lundahl, L. (2015) *En bok en författare* [TV-program].

Kursuppgift 2 – den svenska skolans organisation, regelverk och styrning

Syftet med KU2 är att du ska utveckla kunskap om, och förtrogenhet med, den svenska skolans organisation och styrdokument så att du kan använda dessa vid planering av undervisningen. Du ska också kunna ge exempel på ramfaktorer och relatera dessa till begreppet frirum.

Området behandlas i föreläsningar med Tobias Jansson v. 39 och på webben, ett obligatoriskt seminarium v.39 samt i kurslitteraturen (se nedan och i litteraturlistan).

Sätt dig in i styrdokumentet för den svenska skolan allmänt och för den skolform där du blir behörig att undervisa. Studera kurslitteraturen enligt litteraturlistan och använd Skolverkets hemsida för att hämta ytterligare information.

Den svenska skolan styrs av olika typer av styrdokument: grundlagar, lagar, förordningar eller föreskrifter.

- Förklara den hierarkiska ordningen mellan olika typer av styrdokument.
- Beskriv vilka styrdokument som gäller för hela skolan (inkl. några allmänna lagar som påverkar skolan), för din skolform och för dina ämnen.
- Beskriv dessa styrdokuments syfte och vad de i stora drag innehåller.
- Förklara begreppen *ramfaktor* och *frirum*. Resonera över ramfaktorer och frirum i relation till den formulerade, den transformerade, den realiserade och den mottagna läroplanen. Ge exempel på ramfaktorer på de olika läroplansnivåerna.

Inlämning: Du namnger filen till ”KU2.efternamn.förnamn.kurskod”. För att få texten bedömd innan hemtentamen lägger du in den i Lisam senast den 8/10 kl. 8.00. Godkänd bearbetning tillgodoräknas i hemtentamen. Om uppgiften inte lämnas in vid detta tillfälle lämnas den i samband med hemtentamen.

Formalia: Texten (2–3 sidor) skrivs i typsnitt Times New Roman, storlek 12, enkelt radavstånd och standardmarginaler.

Kurslitteratur, obligatorisk:

I Lundgren, Ulf P., Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red.) (2017) *Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare* läses följande kapitel:

- Styrningen av den obligatoriska skolan – mellan stabilitet och förändring (s. 605–630)
- Läroplansteori och didaktik – framväxten av två centrala områden (s. 265–350)
- Om utbildningsekonomi – det senmoderna utbildningssystemet (s. 587–604)
- Skolans lagar och förordningar – det legala ramverket (s. 631–651)

Berg, Gunnar (2003) *Att förstå skolan. En teori om skolan som institution och skolor som organisationer* (kap. 2).

Erdis, M. (2011) *Juridik för pedagoger*

Linde, G. (2012) *Det ska ni veta! En introduktion till läroplansteori*

Lagar, förordningar, föreskrifter, internationella överenskommelser, se litteraturlistan.

Referenslitteratur, frivillig läsning:

Ur Lundgren, Ulf P., Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red.) (2014) *Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare* läses följande kapitel:

Att vara skolledare – att förverkliga det nationella uppdraget (s. 655–671)

Skolverket (2011) *Kommunalt huvudmannaskap i praktiken: En kvalitativ studie*. Rapport 362

Kursuppgift 3 – skolans värdegrund och demokratiska uppdrag

Syftet med KU3 är att du ska utveckla kunskap om den svenska skolans värdegrund och demokratiska uppdrag genom att studera hur detta uttrycks i styrdokumentet samt hur värdegrunden kommer till uttryck och kan hanteras i den pedagogiska praktiken.

Innehållet behandlas i två föreläsningar; i v. 34 med Magnus Dahlstedt och i v. 39 med Malin Wieslander, i ett seminarium v. 43 med Malin Wieslander samt i kurslitteratur (se nedan och i litteraturlistan).

Kursuppgifter:

3a. Beskriv begreppen värdegrund, mänskliga rättigheter, demokratiska värderingar och hållbar utveckling. Studera, med hjälp av dokumentanalys, hur dessa omtalas samt på vilka nivåer de används i styrdokumentet. Resonera slutligen hur detta kan påverka lärarens arbete i skolan. Ta hjälp av begreppen ramfaktor och frirum i ditt resonemang.

Den 27/9 kommer vi att ägna tid åt att gemensamt arbeta med dokumentanalys. Du förbereder dig för detta tillfälle genom att:

- Läs kapitel 1,2 och 6 i Berg (2003) Att förstå skolan. En teori om skolan som institution och skolor som organisationer.
- Definiera begreppet ”hållbar utveckling” med referens till kurslitteraturen.
- Läs och markera (använd matrisen för dokumentanalys) var begreppet ”hållbar utveckling” står omskrivet i styrdokumentet.

Mer information kring arbetsseminariet om dokumentanalys samt vilka styrdokument som ska analyseras kommer att läggas ut i god tid i Lisam.

Inlämning: Du som deltar vid arbetsseminariet beskriver och analyserar begreppen värdegrund, mänskliga rättigheter, demokratiska värderingar i KU3a. Du som inte deltar i arbetsseminariet beskriver och analyserar förutom dessa tre begrepp, även begreppet ”hållbar utveckling” i den inlämnade uppgiften.

Du namnger filen till ”KU3a.efternamn.förnamn.kurskod”. För att få texten bedömd innan hemtentamen lägger du in den i Lisam senast den 28/10 kl. 23.59 (i samband med hemtentamen).

Formalia: Texten (3–5 sidor) skrivs i typsnitt Times New Roman, storlek 12, enkelt radavstånd och standardmarginaler.

Kurslitteratur, obligatorisk:

I Lundgren, Ulf P., Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red.) (2017) *Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare* läses följande kapitel:

- Läroplansteori och didaktik – framväxten av två centrala områden (s. 265-350)

Berg, G. (2003) *Att förstå skolan. En teori om skolan som institution och skolor som organisationer* (kapitel 1,2,6)

Colnerud, G. (2017). *Läraryrkets etik och värdepedagogiska praktik*

Ekman, J. & Pilo, L. (2012) *Skolan, demokratin och de unga medborgarna*

Mogensen, Lars (Programledare).(2014, 1 juni) *Demokratin i det digitala samhället*

Orlenius, K. (2010) *Värdegrunden – finns den?* (tillgänglig i Lisam)

SOU 2004:104. *Att lära för hållbar utveckling.*

Referenslitteratur, frivillig läsning:

Almgren, E. (2006). *Att fostra demokrater: om skolan i demokratin och demokratin i skolan*

Ekman, Joakim (2011) *Skolan och medborgarskapandet*

SOU 1997:116 *Barnets bästa i främsta rummet: FN:s konvention om barnets rättigheter i Sverige*

KU3b. Förberedelse inför seminarium den 23/10: Analysera fyra fall (finns på Lisam) av etiska dilemman med hjälp av resonemang kring principer, riktlinjer och normer (formella och informella) som presenteras i kurslitteraturen. Beskriv dels vari dilemmat består (kan vara flera olika värden), och dels hur du resonerar för hur du i din lärarroll skulle hantera situationen.

Under seminariet delas studentgruppen slumpmässigt in i mindre grupper. Varje grupp ansvarar för ett dilemma och förbereder tillsammans och med hänsyn till deltagarnas individuella analyser, en presentation av sitt dilemma som hålls inför den stora gruppen. Efter varje presenterad analys diskuteras situationen tillsammans med kurskamrater och examinator.

Inlämning: Den som inte deltar i seminariet får skriftligt redogöra för analys av dessa fyra etiska dilemman på Lisam senast den 23/10. Godkänd bearbetning tillgodoräknas i hemtentamen. Om uppgiften inte lämnas in vid detta tillfälle lämnas den i samband med hemtentamen.

Formalia: Texten (2–3 sidor) skrivs i typsnitt Times New Roman, storlek 12, enkelt radavstånd och standardmarginaler.

Kurslitteratur:

Colnerud, G. (2017). *Lärarkets etik och värdepedagogiska praktik*. Stockholm: Liber AB.

Irisdotter Aldenmyr, S., & Hartman, S. (2009) Yrkesetik för lärare och behovet av professionsförankring. *Pedagogisk forskning i Sverige*, vol. 14 (3) s. 212-229.

Läraryrkesförbundet och Lärarnas riksförbund (2001) *Lärares yrkesetiska principer*.

Orlenius, K. (2010) *Värdegrunden – finns den?*

Examination och bedömning

Kursen examineras med tre examinationsuppgifter:

MRE1: Seminarium med skriftligt underlag, ämnesdidaktik, 1 hp U-G

OBL2: Obligatoriskt moment: Seminarium juridik, 0 hp Deltagit

STN3: Skriftlig tentamen: hemtentamen, 6.5 hp U-VG

Syftet med examinationen är flerfaldigt. Ett syfte är naturligtvis att kvalitetssäkra utbildningen genom att kontrollera att studenternas kunskaper motsvarar utbildningens målsättning. Detta är ett syfte som svarar mot samhällets krav på välutbildade lärare i den svenska skolan. Men

det finns andra syften som har sin utgångspunkt i den enskilda studentens utveckling och möjligheter under studierna. För att uppnå dessa syften arrangeras i denna kurs en examination som medger möjligheter att ta tillvara den återkoppling som man får av kurskamrater och lärare under kursens gång.

Ämnesdidaktisk uppgift

Ämnesdidaktiken organiseras som ett stråk genom hela utbildningen. Det innebär att det i de flesta kurser finns ett ämnesdidaktiskt inslag i form av en kursuppgift och ett seminarium. Kursuppgifterna anknyter till kurserna på olika sätt och innehållet kan variera mellan era olika ämnen. Du som har flera ämnen väljer själv i vilket av ämnena du önskar genomföra det ämnesdidaktiska inslaget i varje kurs. I schemat för kursen framgår när de ämnesdidaktiska seminarierna äger rum.

Om du får förhinder och inte kan delta i seminariet förväntas du ändå genomföra kursuppgiften och ev. en kompletterande uppgift som du får av din ämnesdidaktiker.

Det ämnesdidaktiska kursmålet i kurs 9KP202 är att beskriva skolsystemets organisation och styrning, allmänt och i det egna ämnet. Information om den ämnesdidaktiska uppgiften – *och när den ska lämnas in* – finns i ämnesmappar under ”Kursdokument” i Lisam. Om du har frågor som rör ämnesdidaktiken, ta kontakt med din ämnesdidaktiker.

Obligatoriskt seminarium

Det juridiska seminariet i kursen är obligatoriskt. Inför seminariet analyseras några juridiska dilemman (finns på Lisam). Dessa diskuteras i mindre grupper under seminariet samt i helklass.

Den som inte deltar i seminariet får skriftligt redogöra för analyser av dessa juridiska dilemman på Lisam senast den 28/10 kl. 23.59. Texten (2–3 sidor) skrivs i typsnitt Times New Roman, storlek 12, enkelt radavstånd och standardmarginaler.

Hemtentamen

Hemtentamen, STN3, är individuell och består av kursuppgifterna. Denna lämnas in senast söndagen den 28/10 2017 kl. 23.59 i Lisam under fliken ”Inlämningar”. Du namnger filen till ”Examination.efternamn.förnamn.kurskod”. Alla kursens uppgifter ska finnas med i ett dokument innehållande kursuppgifterna i följande ordning och med dessa rubriker:

KU1

KU2

KU3a

KU3b (för er som inte var närvarande vid seminariet den 24 oktober)

Om du lämnat in kursuppgifterna vid de datum som uppges för respektive uppgift så har du också fått återkoppling på dessa och vet således om du är godkänd/väl godkänd på dessa. Då behöver du inte lämna in uppgifterna igen. Har du däremot inte lämnat in kursuppgifterna inom utsatt tid, eller inte uppnått en godkänd nivå på en eller flera av tidigare inskickade uppgifter, så skickar du alltså in dessa (bara de som inte är godkända).

Att tentamen är individuell innebär att inget samarbete får förekomma. Om sådant samarbete upptäcks betraktas det som fusk. Som fusk räknas också plagiat exempelvis av varandras

kursuppgifter. Läs Urkunds Plagiathandbok som finns inlagd på LiUs hemsida och i detta dokument på sidan 13 finns det viktigaste om plagiat.

Tillåtna hjälpmedel: kurslitteratur, egna bearbetningar av kursuppgifter samt Lisam-material.

Du måste använda kurslitteraturen i din argumentering och i dina reflektioner. Examinationen är ett tillfälle då du visar vad du lärt dig under kursen, så tänk på att visa både bredd och djup i litteraturstudier och reflektioner. Gör hänvisningar i texten till litteraturen och samla den refererade litteraturen i en litteraturlista. Referenser och litteraturlista skrivs på vedertaget sätt. Om du är osäker på hur du skriver referenser se ”Referensguide för APA”:
<https://tools.kib.ki.se/referensguide/apa/>.

Det ges två omtentamenstillfällen på kursen:

- Omtentamenstillfälle 1: söndagen den 25 november 2018
- Omtentamenstillfälle 2: söndagen den 13 januari 2019

Efter dessa två omtentamenstillfällen tenteras kursen vid ordinarie tentamenstillfällen nästa gång kursen ges vilket preliminärt är vårterminen 2019. Då är det den kursens litteratur och kursuppgifter som examineras.

Bedömningskriterier för examinationsuppgiften

Krav på språk och formalia i examinationsuppgiften: Språket följer svenska skrivregler. Referenshantering är i huvudsak korrekt enligt ett vedertaget referenssystem (antingen APA, Harvard, Oxford). Litteraturlistan är i stort sett utan anmärkning.

Godkänd

För att studenten skall erhålla betyget *Godkänd (G)* på kursen skall följande krav uppfyllas:

- Tentamen skall, i relation till kursmålen och uppgiften, ha ett relevant innehåll och en tydlig struktur
- Texten visar på förtrogenhet med det presenterade området
- Begrepp, modeller och teorier används på ett adekvat sätt
- Möjliga samband och orsaksrelationer mellan företeelser/händelser/skeenden beskrivs
- Problematiseringar och analyser görs med koppling till kursens innehåll
- Slutsatser dras om hur vunna erfarenheter kan omsättas i framtida yrkesutövning
- Sidhänvisningar och referenser finns

Väl godkänd

För att studenten skall erhålla betyget *Väl godkänd (VG)* på kursen skall han/hon ha uppnått kraven för betyget godkänd. Därutöver skall studenten leva upp till följande krav:

- Studenten skall visa förmåga att använda kursens teoretiska kunskap som verktyg i självständiga resonemang
- Innehållet i texten såsom utgångspunkter och teoretiska antaganden redovisas, problematiseras och analyseras på ett väl underbyggt sätt
- Det finns en variation i användning av kurslitteratur och samma fenomen belyses ur olika perspektiv
- I diskussionen finns motiverade alternativa tolkningar och förhållningssätt
- Sidhänvisningar och referenslista redovisade på vedertaget sätt och huvudsakligen utan felaktigheter

Underkänd

Att inte uppfylla kriterierna för godkänd innebär att man blir underkänd, men här särskiljs två kriterier som direkt och enskilt kan ligga till grund för att den studerande ges betyget *Underkänd (U)* på kursen.

- Tentamen kännetecknas av allmänt tyckande och brist på förankring i kurslitteraturen, eller innehåller rena, oreflekterade beskrivningar av innehållet i kurslitteraturen.
- Den studerande inlämnar ett skriftligt arbete som, i enlighet med Linköpings universitets och Ämneslärarutbildningens policy, betraktas som fusk/plagiat (se policy nedan).

Att ha i åtanke när du skriver dina uppgifter och din hemtentamen

- Tydlig disposition och struktur
- Underbygg tolkningar och egna ställningstaganden med referenser till litteraturen
- Relevans, saklighet, korrekthet samt adekvat användning av begrepp och teorier
- Variation i användningen av kurslitteraturen för att få djup och bredd i texten
- Tydlighet kring ”vem som säger vad” – använd referatmarkörer
- Korrekthet vad gäller referenser och litteraturlista

Utvärdering

Utvärderingen sker efter kursens slut och fylls i elektroniskt i Evaluate. Den studerande får vid detta tillfälle möjlighet att ge synpunkter på kursens olika delar och bidra med nya idéer. Utvärderingen gäller bl.a. kursplan, studiehandledning, kursens organisering, arbetsformer, föreläsningar, litteratur samt lärares och studenters insatser. Det är mycket värdefullt för oss att få del av era synpunkter och vi önskar att ni alla tar er tid att fylla i kursutvärderingen när kursen är slut.

Policy rörande fusk och plagiat

På senare år har det inom Lärarprogrammets olika delar lagts ökad vikt vid vetenskapligt skrivande. Uppsats- och rapportskrivande återkommer därför som ett centralt moment i många kurser. Tyvärr har det parallellt med denna utveckling också skett en ökning av antalet fall av uppsatsplagiat, både inom universitetet och i skolan, vilket bland annat kan hänföras till tillgängligheten av olika former av hemsidor och färdiga uppsatser på Internet.

Den definition av fusk och plagiat som Linköpings universitets disciplinnämnd utgår ifrån finns i Högskoleförordningen (10 kap. 1 §):

Disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som

1. med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när studieprestation annars skall bedömas...¹

¹ Citerat i Hult, Åsa och Håkan Hult. 2003. *Att fuska och plagiera – ett sätt att leva eller ett sätt att överleva?* CUL-rapporter nr. 6. Linköping: Linköpings universitet, s. 11.

Enligt Hult och Hult är alltså fusk och plagiat en medveten handling, men det finns däremot inga objektiva kriterier för vad som räknas som sådant. Det beror helt enkelt på i vilket sammanhang denna handling företagits, och vilka instruktioner läraren gett.²

När vi på lärarutbildningen ska bedöma vad som är plagiat utgår vi från vad universitetets disciplinnämnd bedömt vara plagiat i några tidigare fall, och det visar sig att detta stämmer väl överens med vad lärare och studenter vid universitetet anser vara plagiat/fusk.³ Givet ovanstående definition av fusk och plagiat kan säkert många ”snedsteg” vara gränsfall, men i följande stycke räknar vi upp de handlingar som vi anser bryter mot vetenskaplig kod såväl som universitetets regelverk.

Ett plagiat är något som studenten 1) *inte har skrivit själv*, utan som har tagits från någon annan författare – antingen genom att skriva av eller att kopiera från en källa, t.ex. en bok, artikel eller hemsida – och som 2) *saknar en ordentlig källhänvisning* som visar var det avskrivna/kopierade har sitt ursprung. Det står naturligtvis studenten fritt att referera och citera källor – det ska man göra i en vetenskaplig uppsats – men det måste klart framgå vilka dessa källor är. Studenten måste ge originalkällorna erkännande för den information som de står för. Nu ska detta inte överdrivas genom att ha en not eller parentes efter varje ord eller mening, utan man kan samla ihop flera källhänvisningar i samma not/parentes efter ett kortare avsnitt. Dock ska man alltid ha en källhänvisning med sidor direkt efter ett citat. Långa stycken av en *hemtentamen/uppsats* utan källhänvisningar leder till misstanke om plagiat, t.ex. att uppsatsen skulle vara tagen från någon databas på Internet. Bland de uppsatser som blivit fällda för plagiat i disciplinnämnden kan man notera att där nästan helt saknas källhänvisningar, och de få som finns är ofta vilseledande, d.v.s. de leder till fel källor. Som verktyg för att komma tillrätta med plagiat använder vi oss av databasen URKUND, till vilken studentens uppgifter skickas.⁴ Denna nättjänst kan dock inte svara på om en text är plagierad eller ej, men visar på delar av texten som bör kontrolleras för att kunna avgöra om det rör sig om plagiat.

Kunskapssyn, lärande och didaktik

Till sist kan det vara på sin plats att koppla frågan om fusk och plagiat till kunskapssyn och lärande. Plagiat är ett uttryck för att studenten fokuserar på att klara kurser och få betyg på ett felaktigt sätt. För den student som i första hand vill *lära sig* blir examinationstillfället ett lärtillfälle.⁵ För alla studenter – och kanske speciellt blivande lärare – bör bildning gå före utbildning, och sett från den synvinkeln är själva *skrivprocessen* något av det mest lärorika man kan ägna sig åt.

Ökningen av uppsatsplagiat i skolan ställer också nya krav på dem som läser på Lärarprogrammet. Mycket talar för att dagens och framtidens lärare behöver vara kompetenta användare av informations och kommunikationsteknik och dessutom goda vetenskapliga skribenter och stilister, bl.a. för att kunna känna igen och stävja olika former av plagiat. Men lärare behöver även omfatta och förmedla en kunskapssyn där skrivande som process och lärtillfälle betonas.

² Hult och Hult 2003 s. 11.

³ Se Hult och Hult 2003 s. 29, 33.

⁴ URKUND är en skandinavisk databas och nättjänst för att motverka plagiat som har utvecklats i samarbete med pedagogiska institutionen vid Uppsala universitet. För mer information, se www.orkund.se.

⁵ Hult och Hult 2003 s. 17.

Vad händer vid fusk?

Misstanke om fuskförsök anmäls till universitetets rektor och ärendet behandlas i universitetets disciplinnämnd. Nämnden består av universitetets rektor, en lagfaren ledamot, en lärarrepresentant och två studeranderepresentanter.

En varning eller avstängning från undervisning och examination i upp till sex månader kan bli följden av fuskförsök. Den vanligast utdömda påföljden är två månaders avstängning. Vid beslut om avstängning meddelas berörda institutioner inom Linköpings Universitet och CSN. Avstängning gäller från och med den dag då beslutet tas. Universitetet ser lika allvarligt på fusk vid laboration, hemtentamen, uppsatsskrivning etcetera, som på fusk vid skriftlig tentamen.

Kurslitteratur

- Berg, G. (2003) *Att förstå skolan. En teori om skolan som institution och skolor som organisationer*. Lund: Studentlitteratur. Kapitel 1, 2 och 6.
- Böhlmark, A., & Lindahl, M. (2012) *Har den växande friskolesektorn varit bra för elevernas utbildningsresultat på kort och lång sikt?* Rapport 2012:17. Uppsala: IFAU. Tillgänglig: <http://www.ifau.se/globalassets/pdf/se/2012/r-2012-17-Har-den-vaxande-friskolesektorn-varit-bra-for-barnen-pa-kort-och-lang-sikt.pdf>
- Colnerud, G. (2017). *Läraryrkets etik och värdepedagogiska praktik*. Stockholm: Liber AB.
- Ekman, J., & Pilo, L. (2012) *Skolan, demokratin och de unga medborgarna*. Malmö: Liber.
- Erdis, M. (2011) *Juridik för pedagoger*. Lund: Studentlitteratur.
- Forsberg, E., & Roman, H. (2017). Styrningen av den obligatoriska skolan – mellan stabilitet och förändring. I U. P. Lundgren, R. Säljö & C. Liberg (Red.), *Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare* (4 uppl.) (s. 605-630). Stockholm: Natur & Kultur.
- Irisdotter Aldenmyr, S., & Hartman, S. (2009) Yrkesetik för lärare och behovet av professionsförankring. *Pedagogisk forskning i Sverige*, vol. 14 (3) s. 212-229. Tillgänglig: <http://journals.lub.lu.se/index.php/pfs/article/view/7738/6793>
- Larsson, S. (2014). Kunskapsbehovet genom livet – om folketslärande och vuxnas utbildning. I U. P. Lundgren, R. Säljö & C. Liberg (Red.), *Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare*. (4 uppl.) (s. 663-688). Stockholm: Natur & Kultur. Tillgänglig i Lisam.
- Linde, G. (2012) *Det ska ni veta! En introduktion till läroplansteori*. (3 uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Lundgren, U. P. (2017). Den moderna skolan blir till – ett framtidsprojekt. I U. P. Lundgren, R. Säljö & C. Liberg (Red.), *Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare* (4 uppl.) (s. 65-90). Stockholm: Natur & Kultur.
- Lundgren, U. P. (2017). Det livslånga lärandet – att utbilda för ett kunskapssamhälle. I U. P. Lundgren, R. Säljö & C. Liberg (Red.), *Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare* (4 uppl.) (s. 115-156). Stockholm: Natur & Kultur.
- Lundgren, U. P. (2017). En utbildning för alla – skolan expanderar. I U. P. Lundgren, R. Säljö & C. Liberg (Red.), *Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare* (4 uppl.) (s. 91-114). Stockholm: Natur & Kultur.
- Lundgren, U. P. (2017). Läroplansteori och didaktik – framväxten av två centrala områden. I U. P. Lundgren, R. Säljö & C. Liberg (Red.), *Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare* (4 uppl.) (s. 265-350). Stockholm: Natur & Kultur.
- Lundgren, U. P., & Säljö, R. (2017). Skolans tidiga historia och utveckling – från arabisk skrivarskola till svensk folkskola. I U. P. Lundgren, R. Säljö & C. Liberg (Red.), *Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare* (4 uppl.) (s. 29-64). Stockholm: Natur & Kultur.
- Läraryrket och Lärarnas riksförbund (2001) *Lärares yrkesetiska principer*. Tillgänglig: [https://www1.lararforbundet.se/web/shop2.nsf/webDescription/29FDEFD54E2FCF11C1257D3B0040FB0E/\\$file/Larares_yrkesetik_aug_2014.pdf](https://www1.lararforbundet.se/web/shop2.nsf/webDescription/29FDEFD54E2FCF11C1257D3B0040FB0E/$file/Larares_yrkesetik_aug_2014.pdf)
- Mogenson, L. (programledare), Lunderquist, T. (Producent). (2014) Demokratin i det digitala samhället [radioprogram]. I Thomas Lunderquist (Producent). *Filosofiska rummet*. Stockholm: Sveriges Radio P1. Finns att hämta på internet: <http://sverigesradio.se/sida/avsnitt/377249?programid=793>

Nilsson, A. (2017). Om utbildningsekonomi – det senmoderna utbildningssystemet. I U. P. Lundgren, R. Säljö & C. Liberg (Red.), *Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare* (4 uppl.) (s. 587-604). Stockholm: Natur & Kultur.

Orlenius, K. (2010) *Värdegrunden – finns den?* (2. uppl.) Stockholm: Liber. Del av kapitel 4. Tillgänglig i Lisam.

Rapp, S. (2017). Skolans lagar och förordningar – det legala ramverket. I U. P. Lundgren, R. Säljö & C. Liberg (Red.), *Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare* (4 uppl.) (s. 631-651). Stockholm: Natur & Kultur.

Säljö, R., Liberg, C., & Lundgren, U. P. (2017). Framtidens skola och utbildning – en betydande del av våra liv. I U. P. Lundgren, R. Säljö & C. Liberg (Red.), *Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare* (4 uppl.) (s. 183-202). Stockholm: Natur & Kultur.

SOU 2004:104. *Att lära för hållbar utveckling*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/contentassets/09ac8f7b0f9d402395ff95af1f6eb7cf/att-lara-for-hallbar-utveckling-sou-2004104>. Sammanfattning s. 9-18.

Lagar (samtliga att hämta finns på internet: <http://riksdagen.se/sv/dokument-lagar/>)

SFS 2010:800. *Skollag*, Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Förordningar (samtliga tillgängliga: <https://www.skolverket.se>)

SFS 2010:2039 *Gymnasieförordning*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

SFS 2011:185 *Skolförordning*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

SFS 2011:1108 *Förordning om vuxenutbildning*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Skolverket (2017). *Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011: reviderad 2017*. (2 uppl.) Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2017). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: reviderad 2018*. (5. uppl.) Stockholm: Skolverket.

Föreskrifter (samtliga tillgängliga: <https://www.skolverket.se/undervisning>)

Ämnesplaner för de olika ämnena (förutom de gymnasiegemensamma)

Internationella överenskommelser

Förenta Nationerna (1948) *FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna*,

Tillgänglig:

<https://www.regeringen.se/4a9fab/globalassets/regeringen/bilder/kulturdepartementet/demokrati-och-mr/mr-sidorna/fns-konventioner-om-manskliga-rattigheter.pdf>

Förenta Nationerna (1989) *FN:s konvention om barnets rättigheter*, Tillgänglig:

http://www.manskligarattigheter.se/dynamaster/file_archive/020521/a2fe55424340e999aed047eb281537d7/fn_891120.pdf

Webbföreläsningar

Finns i Lisam:

https://liuonline.sharepoint.com/portals/hub/_layouts/15/PointPublishing.aspx?app=video&p=c&chid=dc5eb904-1755-49b0-a995-20a83f2e2766&s=0&t=pfb

Referenslitteratur

- Almgren, E. (2006). *Att fostra demokrater: om skolan i demokratin och demokratin i skolan*. Diss. Uppsala: Uppsala universitet
- Böhlmark, A., Holmlund, H & Lindahl, M. (2015) *Skolsegregation och skolval* (Rapport 2015:5). Uppsala: IFAU. Tillgänglig: <http://www.ifau.se/globalassets/pdf/se/2015/r-2015-05-Skolsegregation-och-skolval.pdf>
- Dahlstedt, M. & Olsson, M. (2013) *Utbildning, demokrati, medborgarskap*. Malmö: Gleerups Utbildning AB.
- Edmark, K., Frölich, M. & Wondratschek, V. (2012) *Hur har 1990-talets skolvalsreformer påverkat elever med olika familjebakgrund?* (Rapport 2014:15). Uppsala: IFAU. Tillgänglig: <https://www.ifau.se/globalassets/pdf/se/2014/r-2014-15-hur-har-1990-talets-skolvalsreformer-paverkat-elever-med-olika-familjebakgrund.pdf>
- Ekman, J. (2011) *Skolan och medborgarskapandet*. Stockholm: Fritzes. Tillgänglig: http://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwtpubext%2Ftrycksak%2Fblob%2Fpdf2596.pdf%3Fk%3D2596
- Englund, T. (2012) Utbildningspolitisk monopolism – nya utmaningar för läroplansteorin. I Tomas Englund, Eva Forsberg & Daniel Sundberg (red.) *Vad räknas som kunskap?: Läroplansteoretiska utsikter och inblickar i lärarutbildning och skola*. Stockholm: Liber.
- Hartman, S. (2012) *Det pedagogiska kulturarvet: traditioner och idéer i svensk undervisningshistoria*. Stockholm: Natur & kultur.
- Linné, A. (2012) Läroplansteori mellan rum, tid och handling. I Tomas Englund, Eva Forsberg & Daniel Sundberg (red.) *Vad räknas som kunskap?: Läroplansteoretiska utsikter och inblickar i lärarutbildning och skola*. Stockholm: Liber.
- Lundahl, L. (Författare). (2015). *En bok en författare* [TV-program]. Sverige: Sveriges Utbildningsradio AB. Tillgänglig: <https://urskola.se/Produkter/185887-En-bok-en-forfattare-Gymnasiet-som-marknad>
- Lundgren, U. P. (2012) Den svenska läroplansteoretiska forskningen – en personligt hållen reflektion. I Tomas Englund, Eva Forsberg & Daniel Sundberg (red.) *Vad räknas som kunskap?: Läroplansteoretiska utsikter och inblickar i lärarutbildning och skola*. Stockholm: Liber.
- Nihlfors, E. (2017). Att vara skolledare – att förverkliga det nationella uppdraget. I U. P. Lundgren, R. Säljö & C. Liberg (Red.), *Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare* (s. 655-671). Stockholm: Natur & Kultur.
- Skolverket (2011) *Kommunalt huvudmannaskap i praktiken: En kvalitativ studie*. Rapport 362. Stockholm: Fritzes. Tillgänglig: <https://www.skolverket.se/publikationer?id=2744>
- SOU 1997:116 *Barnets bästa i främsta rummet: FN:s konvention om barnets rättigheter i Sverige*. Stockholm: Socialdepartementet.
- Lagar** (samtliga tillgängliga: <http://riksdagen.se/sv/dokument-lagar/>)
SFS 1977:1160 *Arbetsmiljölag*. Stockholm: Arbetsmarknadsdepartementet.
SFS 1986:223 *Förvaltningslag*. Stockholm: Justitiedepartementet.
SFS 2008:567 *Diskrimineringslag*. Stockholm: Kulturdepartementet.
SFS 2009:400 *Offentlighets- och sekretesslag*. Stockholm: Justitiedepartementet.